4 SEM FYUGP CHMC4C

2025

(June)

CHEMISTRY

(Core)

Paper: CHMC4C

(Organic Chemistry)

Full Marks: 45

Time: 2 hours

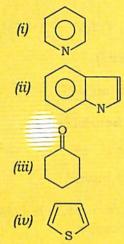
The figures in the margin indicate full marks for the questions

- তলত উল্লেখিতবোৰৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা
  (যি কোনো চাৰিটা):
   1×4=4
   Choose the correct answer from the following (any four):
  - (a) তলত উল্লেখিত কোনটো যৌগই কেনিযাৰৰ বিক্ৰিয়া দেখুৱাই ?

Which one of the following compounds will give Cannizzaro's reaction?

- (i) CH₃CHO
- (ii) C₆H₅CH₂CHO
- (iii) (CH₃)₃CCHO
- (iv) CH3CH2CHO

(b) তলত উল্লেখিত কোনটো যৌগ বিষমচক্রীয় নহয়?
Which of the following is not a heterocyclic compound?

- (c) তলত উল্লেখিত যৌগবোৰৰ মাজত আটাইতকৈ বেছি
  আল্লিক যৌগটো হ'ল
  Among the following compounds, the
  most acidic is
  - (i) p-নাইট্র'ফিনল
    p-nitrophenol
  - (ii) p-হাইড্র'ক্সিবেন্য'য়িক এচিড p-hydroxybenzoic acid
  - (iii) o-হাইড্র'ক্সিবেন্য'য়িক এচিড o-hydroxybenzoic acid
  - (iv) p-ট'লুয়িক এচিড p-toluic acid

(d) বেকেলাইটৰ একযোগীবোৰ হ'ল Monomers of Bakelite are

- (i) ফিনল আৰু ফ'ৰমেলডিহাইড phenol and formaldehyde
- (ii) ফিনল আৰু এচিটেলডিহাইড phenol and acetaldehyde
- (iii) কুইনল আৰু ফ'ৰমেলডিহাইড quinol and formaldehyde
- (iv) ওপৰৰ এটাও নহয়

  None of the above
- (e) ইথাইল এচিটেটক ছ'ডিয়াম ইথক্সাইডৰ সৈতে বিক্রিয়া কৰিলে প্রস্তুত হ'ব Ethyl acetate on treating with sodium ethoxide gives
  - (i) ইথাইল এচিট'এচিটেট ethyl acetoacetate
  - (ii) ছ'ডিয়াম এচিটেট Sodium acetate
  - (iii) ইথাইল এল্ক'হল Ethyl alcohol
  - (iv) ডাইইথাইল ইথাৰ Diethyl ether

- 2. তলৰ প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো তিনিটা) : 2×3=6
  Answer the following questions (any three) :
  - (a) ডাইএয'টাইযেছন কি? প্রয়োগশালাত বেন্যিন ডাইএয'নিয়াম ক্ল'ৰাইড কেনেকৈ প্রস্তুত কৰিবা? 1+1=2 What is diazotization? How is benzene diazonium chloride prepared in the labe—tory?
  - (b) এৰ'মেটিক এমাইন এলিফেটিক এমাইনতকৈ কম ক্ষাৰকীয়। ব্যাখ্যা কৰা।

    Aromatic amines are weaker bases than aliphatic amines. Explain.
  - (c) ঘনীভৱন আৰু সংযোজন বহুযোগীৰ মাজৰ দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

    Give two differences between condensation polymers and addition polymers.
  - (d) ROH আৰু RSHৰ মাজত কোনটো বেছি আল্লিক?
    কাৰণ দৰ্শোৱা। 1+1=2

    Which is the stronger acid, ROH or RSH? Give reason.

(e) "এলডল ঘনীভৱন বিক্রিয়াই α, β-অসংপৃক্ত এলডিহাইডক প্রাধান্য দিয়ে আৰু β, γ-অসংপৃক্ত এলডিহাইডক নহয়।" ব্যাখ্যা কৰা।

"Aldol condensation leads to α , β -unsaturated aldehydes and not β , γ -unsaturated aldehydes." Explain.

(f) গ্লিচাৰলৰ পৰা চাইট্ৰিক এচিড সংশ্লেষণ কৰা।
Synthesize citric acid from glycerol.

UNIT-I

(a) তলৰ বিক্ৰিয়াবোৰ সম্পূৰ্ণ কৰা আৰু সিহঁতৰ ক্ৰিয়াবিধি
 লিখা : 1½×2=3

Complete the following reactions and write down their mechanisms:

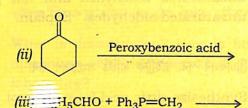
(ii)
$$\langle O \rangle$$
  $\langle O \rangle$ $\langle O \rangle$

(b) সক্রিয় মিথিলিন যৌগ কি?

What is active methylene compound?

4. (a) তলৰ বিক্রিয়াবোৰ সম্পূর্ণ করা (যি কোনো দুটা) : 1×2=2
Complete the following reactions (any two) :

(i) $C_6H_5CH=CHCHO$ NaBH₄ $\rightarrow$

(b) চমু টোকা লিখা (যি কোনো দুটা) : 1½×2=3

Write short notes on (any two) :

- (i) পার্কিন বিক্রিয়া

  Perkin reaction
- (ii) ক্লেমেনচন বিজ্ঞাৰণ বিক্ৰিয়া

  Clemmensen reduction reaction
- (iii) বেন্য^{*}ইন ঘনীভৱন Benzoin condensation
- (c) এচিটনৰ পৰা 2-মিথাইল-2-প্ৰ'পানল কেনেকৈ কাপান্তৰ কৰিবা? 2 How will you convert acetone into 2-methyl-2-propanol?

(Continued)

অথবা / Or

কিয় এচিটেলডিহাইড এচিটনতকৈ নিউক্লিঅ'ফিলিক যোগাত্মক বিক্রিয়াৰ বাবে বেছি সক্রিয় ? ব্যাখ্যা কৰা।

Explain why acetaldehyde is more

Explain, why acetaldehyde is more reactive than acetone towards nucleophilic addition reaction.

UNIT-II

- 5. (a) ফ'ৰমিক এচিড এচিটিক এচিডতকৈ বেছি আল্লিক। ব্যাখ্যা কৰা। 1 Formic acid is stronger acid than acetic acid. Explain.
  - (b) ইথানলক HCN ৰ লগত বিক্রিয়া হ'বলৈ দিয়া পাছত জলবিশ্লেষণ কৰিলে, কি যৌগ উৎপন্ন হ'ব? 1 When ethanol is treated with HCN followed by hydrolysis, which product is formed?
  - (c) তলৰ বিক্ৰিয়াবোৰ সম্পূৰ্ণ কৰা : 1×2=2 Complete the following reactions :

(ii) CH(OH) COOH KOH

6. (a) তলত দিয়া বিক্রিয়াবোৰ সম্পূর্ণ কৰা আৰু ক্রিয়াবিধি লিখা (যি কোনো এটা) :

Complete the following reaction and write the mechanism (any one):

- (i) $RCONH_2 + Br_2 + KOH \longrightarrow$
- (ii) $BrCH_2COOC_2H_5 + R = 0$ $\xrightarrow{Zn}$
- (b) প্ৰ'শিনৰ পৰা লেকটিক এচিড কেনেকৈ প্ৰস্তুত কৰিবা? 2

  How would you synthesize lactic acid from propene?

UNIT—III

- 7. (a) থাইওইথাৰবোৰ কি কি? ইথাইল মাৰকেপটনৰ পৰা কেনেকৈ ডাইইথাইল থাইওইথাৰ পাব পাৰি? 1+1=2What are thioethers? How do you obtain diethyl thioether from ethyl mercaptan?
  - (b) চালফনিক এচিড সংশ্লেষণৰ এটা প্ৰণালী লিখা।

    Write one method for the synthesis of sulphonic acid.

UNIT—IV

- 8. তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (য়ি কোনো দুটা) : 2×2=4
  Answer the following questions (any two) :
  - (a) 1°, 2° আৰু 3° এমাইন হিনচবাৰ্গ বিকাৰকৰ সহায়ত কেনেকৈ পৃথক কৰিবা? 2 How would you distinguish among 1°, 2° and 3° amines with the help of Hinsberg reagent?
  - (b) তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো দুটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 1×2=2 Write short notes on any two of the following :
    - (i) মানিক বিক্রিয়া Mannich reaction
    - (ii) গ্রেব্রিয়েল থেলামাইড সংশ্লেষণ Gabriel phthalimide synthesis
    - (iii) হফমেন অপসাৰণ বিক্ৰিয়া Hofmann elimination reaction
  - (c) তলত দিয়াবোৰৰ সংশ্লেষণ বৰ্ণনা কৰা : 1×2=2

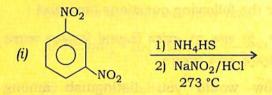
    Discuss the synthesis of the following :
    - (i) এনিলিনৰ পৰা এয'বেন্য্নি Azobenzene from aniline
    - (ii) নাইট্ৰ'বেনযিনৰ পৰা m-নাইট্ৰ'এনিলিন
      m-nitroaniline from nitrobenzene

2

9. তলত দিয়া বিক্রিয়াবোৰ সম্পূর্ণ কৰা (যি কোনো তিনিটা) :

 $1 \times 3 = 3$

Complete the following reactions (any three):

(ii)
$$\langle ii \rangle$$
  $\stackrel{(+)}{\sim} \stackrel{(-)}{\sim} \stackrel{\text{Cu/HBr}}{\sim} \rightarrow$

(iii)
$$\langle - \rangle$$
  $(+)$ $(-)$ $(+)$ $(-)$ $(+)$ $(-)$ $(+)$ $(-$

(iv)
$$\langle \bigcirc \rangle$$
 NH₂ + OHC $-\langle \bigcirc \rangle$ $\longrightarrow$ Δ

UNIT-V

- 10. তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো তিনিটা) : 2×3=6

  Answer the following questions (any three) :
  - (a) প্ৰাকৃতিক ৰাবাৰ কি ? ইলাচটোমাৰ বুলিলে কি বুজা ?

    1+1=2

    What is natural rubber? What is meant by elastomers?

- (b) উদাহৰণসহ থাৰ্ম'চেটিং আৰু থাৰ্ম'প্লাষ্টিক বহুযোগীৰ সংজ্ঞা দিয়া। 1+1=2

  Define thermosetting and thermoplastic polymers with examples.
- (c) ভলকেনাইজেচন অথবা জিগুলাৰ-নাটা বহুযোগীকৰণৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা। Write a short note on vulcanization or Ziegler-Natta polymerization.
- (d) ফিনল-ফৰমেলডিহাইড ৰেজিন কেনেকৈ প্ৰস্তুত কৰিবা?

  How will you prepare phenolformaldehyde resin?

অথবা/Or

Buna-S কেনেকৈ প্ৰস্তুত কৰিবা?
How will you prepare Buna-S?

***